

QUINZENARI AUTONOMISTA

ANY I.

GRANOLLERS 27 MAIG DE 1905

NÚM. 8

La redacció no respón dels treballs firmats.

Los originals no 's retornan.

Redacció y Administració

PLASSA PERPINYÀ, 14

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre. 0'75 pta s.
Número solt 0'15 »

Essent nacionalista l' acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots el catalans moguts per las aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materias relligiosas, políticas y socials.—(Declaració de la VII Assamblea de la Unió Catalanista.)

TRISTAS CONSECUENCIAS

No 's necessitan grans mérits pera ser ministre. No 's necessita ni un talent privilegiat, ni una cultura extraordinaria, ni tant sols una mitjana il·lustració, bastan las recomanacions y las altas influencias d' un *Don Antonio* ó *Don Francisco*, ó qualsevol altre personatge de la política espanyola pera enfilarse al bell cim de las cingleras de la governació del Estat. D' aquells temps felissos que vege- ren florir arréu grans talents y genis extraordinaris, ab prou féynas ne queda un debil recort que avuy s' evoca com un passat agradable, com lo vellet xacrós recorda ab plaher los anys tendres y riallers de sa juvenesa.

En mitj de la desfeta dels partits polítichs que turnaban en el poder, al rómprers l' equilibri estable, que durant anys feu la felicitat de la *gent d' ordre* y de las *classes neutras* especialment de las del *centre*, 's redressá fort y abassegador un centralisme odiós y tirànich, únich y monstruós abort d' aquella anarquia política. Y mentres aquest se va ensenyorint cada dia de las regions, vilas y comarcas devastantho tot com plaga de llagosta, assecant las fonts de vida y de riquesa pública y fent vessar llàgrimas de sang, mirém el quadro desolador y trist que ofereixen á la vista pública els partits que 's disputan la possessió del govern, del mando, de l' autoritat superms.

El partit conservador que 'n época d'

en Cánovas fou una forssa, actualment no es mes que una sombra dividida y subdividida en grupos y fraccions.

El partit *liberal* que era un bloc important y homogeni á las órdes d' en Sagasta, avuy no es res, per excés de quefes, lo qual vol dir que no 'n te cap. Escamots de tropas lliberals dispersas, sense esma, ni tacte, ni coheció, forman l' actual partit. Fins hi han esguerrats que aspiran á la *gefatura!*

El partit *republicá* de la *unión*, rompu- da y disgregada aquella famosa *Unión Republicana* que s' aguantava ab agullas, queda reduhit á un partit anticlerical en lo relligiós, absorbent y centralista en lo polítich, manat y conduit á Catalunya casi exclusivament per gent del *centre*, y sense forssa ni moral ni material pera conseguir el poder.

El partit *republicá federal*, veritablement federal no está tampoch ara com ara, en disposició de ser poder, pro evoluciona de manera que pot adquirir á no tardar una forssa considerable.

Y del partit *carlí*, que 'n dirém? El partit carlí no es ja un partit, sino una abstracció. De tradicionalisme guerrer y actiu va passar á tradicionalisme històrich y passiu, y d' aquest últim extrém s' ha convertit en poch anys en un sencill idealisme, patrimoni excludiu d' uns quants aristócratas y part del clero, idealisme que no te finalitat práctica, ni encarnació possible.

L' antich puritanisme del partit carlí s' ha prostituhit de tal manera que avuy

pera obtenir una acta ó un lloch en la representació pública, no s' avergonyeix de fer de comparsa ridicol de lliberals y centralistas!

¡Tristas consecuencias! Tristas son efectivament las consecuencias d' aquet desordre polítich, lamentables els resultats d' un desgabell tan general en la marxa de la política espanyola.

Una de las primeras y mes funestas consecuencias, es la que dona lloch y ocasiona l' enlayrament de caps de fusta que passen á voltas á ocupar càrrechs d' *homes d' estat*, y quina diplomacia no arriba mes enllá de la que 's necessita pera desempenyar l' empleo de municipal ó cabo de burots. Subjectes ineptes, ignorants y egoístas sols deixan darrera 'l seu pas migrat y feble, rastres de ruinas, d' injusticias y de miserias.

Y mentres gran número de polítics dividits, fraccionats, esmaperduts, duhent per bandera 'l centralisme ab l' acompanyament dels pendons de la burocràcia, l' empleomania y 'l favoritisme, s' uneixen amistosament pera junts combatir al Nacionalisme, centas y mils familias 's veuen obligadas á buscar en llunyanas terras lo mos de pa que aqui no poden assolir.

¿Quin pervindre ens espera? ¿Hem de contemplar l' espectacle desconsolador d' un Estat que habia sigut fort, gran y poderós, com s' empobreix ràpidament, se despobla y s' aniquila mercés á la obcecació ó falta d' intel·ligencia dels uns, al egoisme y esprit dominador dels

altres y al uniformisme centralisador dels demés?—¿Hem de contemplar l' es-pectacle trist y desconsolador d' una antiga Nacionalitat rica, laboriosa y progresiva, com demana l' exercici d' uns drets perfectament justos y legals, com reclama el domini que li pertany del seu regim interior conforme ab la verdadera doctrina autonomista y com si li negan aquet y aquells, y no tant sols se li negan sino que per aquest motiu, se la flagella, se la maltracta?

No senyors, el nacionalisme farà sa via malgrat los obstacles casi insuperables que oposan al seu avens despotes y centralistas, farsants y vividors. El Nacionalisme arribará intrèpit á la realització dels seus ideals de pau y llibertat, progrés y autonomia perque representa las aspiracions de tot un poble, perque lluyta ab la confiança cega, ab la tenacitat inquebrantable d' una rassa, quinas armas may vensudas son el valor y la justícia.—M. A.

LAS MAJORÍAS

Enamorats els nostres avensats de tot lo que enlluerna, dogmàtics com á bons jacobins, pretenen, en nom de la majoria, ofegar la veu dels que, un dia y altre dia, trevallém per la veritable llibertat.

Lá majoria! paraula buyda que no significa fins avuy res més que el predomini de la ignorancia, pabelló que ha cobert tots los grans crims comesos per la humanitat, ja que en son nom los juheus crucificaren á Cristó, en son nom es feren las persecucions contra 'ls cristians, y, cuan cambiats los papers, es trobá el cristianisme imperant arreu, per la salut de las majorias y en son nom, veberen entronisarse l' inquisició, y es cometieren las atrocitats de la nit de Sant Bartomeu.

En tots los temps y á totas horas s' han fcomés barbaritats per la salut del poble, imposant sempre el fals criteri de que els més tenen rahó, no per tenirla, sino perque son més, y aixís veyém als calvinistas incorre en los mateixos errors de sos adversaris, establint á Ginebra un régimen de terror y persecució contra els que no pensan com ells y, arribats per fi, al punt culminant de la Historia de totas las llibertats segons nostres jacobins, arribat á n' aquella tremenda convulsió del sigle XVIII, veyém á las majorias després de proclamar pomposamente els drets del home, desconexer y negar els drets dels homes. portant á la guillotina als menos, en nom de la salut dels més, treyentse aixís del davant aquella famosa Gironda, veritable ánima d' aquella revolució y la quina per lo concepte clar y enlayrat que tenia de totas las autonomias, era la única que podia portar á bon port aquella nau tan combatuda, privantla de caurer en las

mans del primer soldat de fortuna que volgué pèndrela.

La ley de las majorias es la ley més tiránica y despótica, considerada en abstracte de totas quantas lleys s' ha donat la Societat per organizar la seva vida, y sino, reflexionin els que avuy pretenen aplicarla, y transportintse á n' aquell temps en que solsament el titularse demócrata era penat d' una manera bárbara pels més, que no admetian el cambi que en la societat suposava la difusió de las ideas que en si porta tancadas la paraula Democracia. Allavors, las majorias, els possehidors de la vritat, perseguiren am sanya á tot lo que significués cambi en el modo d' esser de la Societat, persecucions, destierros, fins la pena de mort fou aplicada, contra els malfactors que no essent majoria, tenian lo atreviment de pensar diferent de sos conciutadans y, qui ens tenia de dir, que passadas dugas generacions, aquells perseguits, aquells odiats, es creguessin ja prou forts, per en nom de la majoria, poder aplicar á adversaris seus, més avensats en ciencia política, els mateixos procediments de que ells foren victimas?

Tot se repeteix en la vida de la Humanitat, la quina no sembla altre cosa que una successió de fets sempre iguals; avants de que una idea nova s' obri pas y fructifiqui en los cervells de la multitud, tenen de passar anys y anys, degut á la poca ilustració d' aquesta; quant els pensadors, quant els que constantment trellan per lo perfeccionament de la Humanitat, treuhen de la observació constant que fan de la vida de la mateixa, alguna ensenyansa y 's llensan ardidament á la seva propaganda, com que alló nou rom am lo acostumat, com que fereix ó pot ferir interessos creats al amparo de lo vell, es trovan rebutjats y s' alsa contra d' ells la creuhada de l' ignorancia y del egoisme, la dels que no comprenen y la dels que comprenen massa, component les dugas aquesta majoria en nom de la cual es rebutxa lo que no s' entent y lo que perjudica.

Per aixó jo 'm rich dels que, per tot argument, davant de la nostra propaganda nacionalista, ens diuhen que som poch y penso, també, eran poch els primers cristians y s' apoderaren de Roma, tampoch hi havia republicans en nostra terra á primers de la centuria passada y avuy son ja legió y, al pensar aixó, m' entra tristesa, al considerar, si, per ley fatal de la vida, arribats que siguém al cim de nostre camí, voldrém imposar nosaltres á nostres adversaris la ley tonta y tiránica, contra la que avuy escrich.

Germans de patria, feu que no sigui aixís, penseu que 'l nacionalisme ha proclamat com á principi fonamental de sa política, el dret á la vida, y que no sols deu entendrers aquesta vida en sentit material.

Tot viu en lo mon, y si tot viu, crim es y gros, el privar la vida de las ideas, deixeu que aquestas se espandeixin lliurement, siguin las que vulguin, y no volgueu incorre en los defectes dels quins predicant á tot hora la llibertat de pensar, solsament la practican quant d' ells se tracta.—T.

PENSAMENTS

L' home que no te assegurat el pá de demá, está trist avuy.

Tal com está constituída l' actual societat, el que avuy es mes opulent, pot ser demá 'l mes desgraciat.

El que te sentiments humanitaris no viu tranquil, perque s' entrebanca á cada pas ab sers infelissos que l' afectan nerviosament al contemplarlos y no poder socórrels.

Com mes faltas té un home, mes ne trova á n' els demés.

Tots els homes en general, patim d' un gran defecte, y es que com mes ignorants som, mes nos creiém aptes pera jutjar y sentenciar á n' els demés.

El mes just, 's creu el mes culpable y no s' atreveix á jutjar á ningú.

PUJAL.

ESPIGOLANT

Diu *Las Noticias* del 15 del present:

«La dimisión presentada por el señor Marial, del cargo de vocal que desempeñaba en el Consejo Regional Federalista de Cataluña, por no estar conforme con el acuerdo tomado por aquél de no asistir á la Asamblea del partido que debe celebrarse en Madrid mañana martes, continua dando mucho juego...

»El Sr. Marial, al decir de algunos maliciosos, no puede olvidar que debe su carrera política, más que á los federales catalanes, al partido de Unión Republicana, y cree que esto le veda en absoluto la ruptura con el Comité Nacional de Madrid, que está al lado de los hombres de la Unión Republicana en todo y por todo.»

De manera, que 'l Sr. Marial se surt del Consell Regional Federalista de Catalunya, perque *no puede olvidar que debe su carrera politica al partido de Unión republicana*. Vaya, vaya. No 's pot negar en primer lloch que 'l Sr. Marial deu manifestarse agrahit vers aquells que varen treurel de la nada pera ferlo home cèlebre. *Nada menos* que tinent d' alcalde, ex-alcalde interí, inventor d' un sistema de llet maternizada, individuo de varias corporacions, comissions, etc., etc.; tot ho ha sigut gracias á *sus protectores de lo Unión*. Val la pena ó no? En según lloch el Sr. Marial ha donat sempre mostris *fehacientes* d' una gran for-

malitat y consecuencia politicas. S' ha titolat casi *regionalista* ab motiu del grabat aquell de *La Esquilla* que 'l pintaba llimpiant las botas al Sr. Russiñol. Ha pertenescut á la Associació republicana nacionalista «Catalunya Federal», ha sigut més tart federal del «Centre Catalá Republicá Federalista» ó siguiu dels federales del Sr. Vallés y Ribot, y posteriorment *federal* dels federales-unitaris del *Consejo Nacional de Madrid*. Tal vegada demá sentirém á dir que s' ha fet federal de 'n Salmerón.

Ay, Sr. Marial, vosté federal?
«Yo conozco una chica en la ciudá
Que dicen que no es chiiicha
Yo conozco una chica en la ciudá
Que dicen que no es chicha...
Ni limoná.»

Llegeixo en un dels últims telégramas de *Las Noticias* del dia 15.

«Madrid, 15.—Este año han sido dades de baja por inutilidad el 50 por 100 de los mozos quintados en Madrid, á causa de su exiguo desarrollo físico y marcados síntomas de anemia.»

Aixó 'm recorda *alló* de la Diputació de Oviedo ahont tots els mossos resultavan curts de talla fins que algú 's cuydá de corregir l' abús. Y alló altre que va dir en el Congrés el malograt Dr. Robert. «Ja que se m' hi obliga porque 's vegi la protecció que reb Catalunya del régimen central llegiré uns datos. ¿Vol sapiguer el Sr. Roig y Bergadá lo que succeeix respecte de quintas? Donchs á Barcelona va correspondreli un cupo de 2,010 soldats, y á Madrid 1,391. Podria haberhi una lleugera diferencia per la densitat de població; pero es gran la desproporció en contra de Barcelona, de 369. A la provincia de Barcelona 5,663 soldats ab 900000 habitants; Galicia y Asturias juntas ab 2 y 1/2 mil-lións d' habitants, varen entregarne 5,720. De manera que solsament per aquet càlcul se debian haber demanat 3,604 soldats menos dels que 'l Govern ens exigeix.» De modo que 'ls joves de Madrid ja estaban *anémichs* y *raquitichs* en gran número, en l' any 1931 com ho demostra el que els toqués un cupo de 369 homes menos que á Barcelona. Y aquesta *anémia* y *raquitisme* han fet d' allavors ensá un progrés tan considerable que d' aquell cupo, aquest any ja n' hi han la *meytat*, ó siguiu un 50 per 100 d' inútils. En vista de lo qual nosaltres *demaném* que se suprimeixin las quintas á Madrid en obsequi de ser la Capital, y que 'ls dos mil-lións de pessetas de subvenció que li paguém els *provincianos* s' empleyin en comprar Oli de fetje de bacallá y Vi de quina pera reforssar á n' aquets pobres xicots!

Llegim en 'n telégrama del dia 17:

«A juzgar por la primera impresión que produce su lectura, el reglamento del cuerpo de policía parece dictado única y exclusivamente para Madrid.»

Y prescindint de la policia anomenada de «Servicios especiales» que substituirá á la policia judicial, «en todo lo demás el reglamento es eminentemente centralizador y absorbente. Para Madrid está todo detallado y previsto. Barcelona queda bajo la misma consideración, por ejemplo, que Teruel ó Cuenca.»

Aixó no impedirá que representant Catalunya el NOU per cent de població de Espanya, pagui el CATORZE per cent de contribució territorial. Es dir: tractantse de pagar ó rebre garrotadas, els catalans á devant; tractantse de cobrar ó rebre algun benefici, els catalans á darrera. 'M vaig convenent de que, diguin lo que vulguin, els d' allá ens *aprecian*.

CARAMBA.

LO GAT Y LAS RATAS

IMITACIO

Contan las ratas que un día de tan peladas que estaban tan sols ¡ay! s' acontentaban d' engrunas que recullian.

Hi aurá miseria mes gran! deya una que badallava, y mentres aixó exclamaba vegé un formatje al voltant,

Y essent la cassusa molta y faltantli els aliments probá de apretar las dens donant vers ell una volta.

Seria 'l formatje fi, puig 's veyá sa intenció d' afartarse de debó y no deixar cap bossí,

Mes, fou sa delicia breu porque prompte un marra-mau va sentí prop del seu cau y un gat al devant es veu.

No 's pot dir en el moment lo que volgué la rateta si fugir ó estarse quieta pro gran era 'l seu torment.

El gat llepantse ls mustatxos allargá lleuger la pota y prompte la rata sota tingué y li doná 'ls despatxos.

Y un cop se l' hagué menjada se feu la reflexió á casa l' amo soch jo pro guanyantho ab ma suhada.

Apliquém eixa rondalla á tots aquells forasters que 's menjan lo pa y diners del poble sufert que calla.

QUIMET.

D' AQUÍ Y D' ALLÁ

Hem rebut el periódich catalanista de Sant Sadurni de Noya titulat *L' Apat*. Deixém establert el cambi ab el mateix.

Ens participan de la Assoziació catalanista "Bruniquer" que la Junta de la mateixa ha rebut una galant invitació de la Comissió Organizador de la Festa Nacional Catalana pera lo important acte que deu tenir lloch á Barcelona en la próxima diada del Corpus.

L' obra del Sr. D. Dionís Puig titulada "La sequía en España y sus causas" y ab la

cual inaugura la seva Biblioteca l' Institut Agrícola Catalá de Sant Isidre, conté punts tan importants com la *Dinámica atmosférica general*, un estudi complert dels *Hidrometeoros*, descripció dels *Centros acumuladores*, problemas tan interesants com la *España meteorológica*, la *Transformación climatológica estival de España* y altres varios que revelan en lo seu autor un coneixement exacte y verdader de l' actual climatología d' Espanya. Reomaném á tots els aficionats á la Meteorología que no deixin de llegir ab l' atenció que 's mereix la obra del Sr. Puig, ab la seguritat de que quedarán agradablement sorpresos y'n treuran consecuencias prácticas molt profitosas.

El passat dijous día 18 del corrents, á un home de Montmeló, que passaba tranquilament per la Plassa del Bestiar, un cavall va donarli una mossegada á la ma dreta emportantse li la meytat del dit gros. Després de convenientment auxiliat, marxá dret al seu poble. Del cas s' en doná coneixement á l' autoritat judicial, la cual instrueix diligencias.

El popular y valent setmanari nacionalista *La Tralla*, ha sigut denunciat en son últim número que dedicaba á conmemorar l' aniversari de la proclamació de la Republica Cubana.

Sentim de veras l' entrebanch del nostre confrare catalanista, y li desitjém que 'n surti be y airosament.

També fou denunciat la setmana passada el nostre simpátich company *El Autonomista*. Lo mateix li dihém.

Tenim la satisfacció de comunicar als nostres llegidors, que probablement dintre de poch podrém contar ab la cooperació de intel·ligents corresponsals, en varios indrets de Catalunya, y á mes un á Londres, càrrech que desempeñarà un dels socis fundadors de la Associació catalanista "Bruniquer".

Diu el periódich *Gent Nova* de Badalona, comentant la desaparició temporal ó perpétua del antich diari catalanista *La Renaixensa*, y després de dedicarli alguns elogis: "*Gent Nova* que tant en estima sempre ha tingut las sanitas doctrinas de *La Renaixensa*, al dedicarli aquestes ratllas de despedida ho fa ab l' esperança de que tornarà á dida com sempre pera la defensa de las llibertats de Catalunya y pera l' educació del poble catalá destituantlo de las costums exóticas que l' han desnaturalisat." De la mateixa manera, ab poca diferencia, s' han expresat tots els periódichs catalanistas que avuy veuben la llum pública y s' han ocupat d' aquest lamentable incident. Unicament un periódich que vol passar per catalanista pur, un periódich que pretent interpretar degudament las aspiracions autonomistas de compatricis nostres del Vallés, s' atreveix á insultar y posar en tela de judici la memoria venerable del campió de la premsa nacionalista, del fundador de la premsa catalana ¡Quina vergonya!

En el número prop-passat d' aquest periódich, á la plana 2.ª, ahont diu cassos deu pir *cossos*, y ahont diu *distracció* ha de dir *distancia*.

Ens enterém de que acaba de veurer la llum pública á Igualada un nou setmanari defensor de nostres ideals titulat *Nova Il·lavor*. Molts anys de vida li desitjém.

SECCIÓ D' ANUNCIS

LA MONTSERRATINA

COTILLES DE TOTA MENA

CARRER DE BARCELONA, 13

GRANOLLERS

Se facilitan MOTORS DE GAS
 REPRESENTACIÓ
 de las modernas ESTUFAS DE GAS
 "Clamont"

Com prova convincent de ser la ESTUFA mes HIGIÈNICA y ECONOMICA que 's coneix pera la calefacció, sols cal dir que en las casas de maternitat de Inglaterra, Fransa y Espanya, se usa pera escalfar las incubadoras dels nens nascuts ans del temps, quins organs respiratoris son tant delicats.

CEBRIÀ BAUTISTA VERT. -- Fàbrica del gas
 GRANOLLERS

L' Aixarop FINA
 BROMURAT

Remei segur pera la curació de las malalties NERVIOSAS y DEL PAHIDOR.

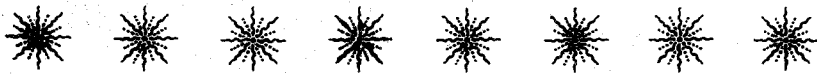
Premiat en la Exposició Universal de Barcelona de 1888, y aprovat per la Real Academia de Medicina y Cirurgia de Barcelona.

SE VEN A GRANOLLERS:

Plassa del Bestiar, 49, Farmacia

A OLOT:

Farmacia y drogueria de J. Cardelús

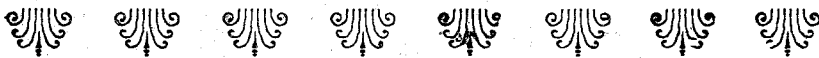

IMPREMPTA
 D' EN

FRANCISCO CUCURELLA

CARRER DE CORRÓ, 9.--GRANOLLERS

Impresions de tota mena - Preus econòmichs

DISPONIBLE

JUNY

QUINZENARI AUTONOMISTA

Preu de subscripció, tres rals trimestre. -- Número solt, 15 céntims.

Anuncis á preus convinguts